

2. 4. 2002

ID: 16280

Neplatné rozvázání pracovního poměru

Jestliže byl neplatně rozvázán pracovní poměr se zaměstnancem a pracovní poměr nadále trvá a jestliže zaměstnavatel po právní moci soudního rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru nepřiděluje v rozporu s ustanovením § 35 odst.1 písm.a) zák. práce zaměstnanci práci, má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 130 odst.1 zák. práce, popřípadě též na náhradu škody podle ustanovení § 187, § 205a a § 205b zák. práce

Jestliže byl neplatně rozvázán pracovní poměr se zaměstnancem a pracovní poměr nadále trvá a jestliže zaměstnavatel po právní moci soudního rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru nepřiděluje v rozporu s ustanovením § 35 odst.1 písm.a) zák. práce zaměstnanci práci, má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 130 odst.1 zák. práce, popřípadě též na náhradu škody podle ustanovení § 187, § 205a a § 205b zák. práce

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 700/2001, ze dne 8.3.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. K., zastoupeného advokátem, proti žalovanému H. P. spol. s r.o., zastoupenému advokátem, o neplatnost výpovědi a náhradu mzdy z neplatného rozvázání pracovního poměru, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp.zn. 8 C 94/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 17. září 1999 č.j. 8 C 94/98-27, rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. března 2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. dubna 2000 č.j. 54 Co 8/2000-71, tak, že řízení o dovolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 17. září 1999 č.j. 8 C 94/98-27 se zastavuje. Dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. března 2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 ve výroku, kterým nebyla připuštěna změna žaloby, a ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby o náhradu mzdy, se odmítá. Dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. března 2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně o náhradě mzdy změněn, se zamítá. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. dubna 2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že "výpověď" daná žalobci žalovaným dne 17. února 1998 je neplatná", a aby mu žalovaný zaplatil na náhradě mzdy poskytované při neplatném rozvázání pracovního poměru 125.497,48 Kč s 26% úrokem od 4.4.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.5.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.7.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.8.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.9.1998 do zaplacení, 303.146,14 Kč s 26% úrokem od

4.10.1998 do zaplacení a 303.146,14 Kč s 26% úrokem od 4.11.1998 do zaplacení. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že výpověď z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 17.2.1998, je neplatná, neboť "ze strany žalovaného nedošlo ke splnění zákonem požadovaných podmínek". Žalobce dne 17.3.1998 žalovanému sdělil, že trvá na tom, aby byl i nadále zaměstnáván sjednanou prací a ve sjednaném místě podle pracovní smlouvy. Protože mu žalovaný dosud výkon práce neumožnil, požaduje žalobce náhradu mzdy podle ustanovení § 61 zák. práce.

Obvodní soud pro Prahu 5 - poté, co usnesením vyhlášeným při jednání dne 14.9.1999 nepřipustil žalobcem navrženou změnu žaloby, kterou požadoval náhradu mzdy za další období - rozsudkem ze dne 17.9.1999 č.j. 8 C 94/98-27 určil, že "výpověď daná žalobci žalovaným dne 17.2.1998 je neplatná", žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci 104.146,- Kč s 26% úrokem od 4.4.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 26% úrokem od 4.5.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 26% úrokem od 4.7.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 26% úrokem od 4.8.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 23% úrokem od 4.9.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 23% úrokem od 4.10.1998 do zaplacení a 230.619,- Kč s 20% úrokem od 4.11.1998 do zaplacení, zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zaplacení dalších 21.351,48 Kč s 26% úrokem od 4.4.1998 do zaplacení, 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.5.1998 do zaplacení, 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení, 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.7.1998 do zaplacení, 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.8.1998 do zaplacení, 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.9.1998 do zaplacení a "pokud se žalobce domáhal vyššího příslušenství než 23%", 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.10.1998 do zaplacení a "pokud se žalobce domáhal vyššího příslušenství než 23%" a 72.527,14 Kč s 26% úrokem od 4.11.1998 do zaplacení a "pokud se žalobce domáhal vyššího příslušenství než 20%", a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 62.358,- Kč k rukám "jeho právního zástupce". Soud prvního stupně dospěl k závěru, že výpověď z pracovního poměru je neplatným právním úkonem, neboť "neobsahuje vůbec žádný výpovědní důvod". Vzhledem k tomu, že žalobce oznámil žalovanému, že trvá na dalším zaměstnávání, náleží žalobci podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce náhrada mzdy, a to ode dne 18.3.1998. Při určení výše náhrady mzdy soud prvního stupně dovedl, že rozhodným obdobím je podle ustanovení § 17 odst.1 a 2 zákona o mzdě doba od listopadu 1997 do ledna 1998 a že průměrný výdělek žalobce v tomto období činil 230.619,- Kč měsíčně. Při rozhodování o úrocích z prodlení soud prvního stupně vycházel z ustanovení § 256 odst.1 a 2 zák. práce, § 517 odst. 2 obč. zák. a § 1 nařízení vlády č. [142/1991](#) Sb. (správně č. [142/1994](#) Sb.).

K odvolání účastníků Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 nepřipustil změnu žaloby, kterou se žalobce v odvolacím řízení domáhal náhrady mzdy za další období, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o určení neplatnosti výpovědi ze dne 17.2.1998, ve výroku, kterým byla žaloba o zaplacení náhrady mzdy s příslušenstvím zamítnuta, a ve výroku, kterým bylo žalobci na náhradě mzdy přiznáno 147.541,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení, 147.541,- Kč s 26% úrokem od 4.7.1998 do zaplacení, 147.541,- Kč s 26% úrokem od 4.8.1998 do zaplacení, 147.541,- Kč s 23% úrokem od 4.9.1998 do zaplacení, 147.541,- Kč s 23% úrokem od 4.10.1998 do zaplacení a 147.541,- Kč s 20% úrokem od 4.11.1998 do zaplacení, a změnil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku tak, že žalobu o zaplacení 104.146,- Kč s 26% úrokem od 4.4.1998 do zaplacení, 230.619,- Kč s 26% úrokem od 4.5.1998 do zaplacení, 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.7.1998 do zaplacení, 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.8.1998 do zaplacení, 83.078,- Kč s 23% úrokem od 4.9.1998 do zaplacení, 83.078,- Kč s 23% úrokem od 4.10.1998 do zaplacení a 83.078,- Kč s 20% úrokem od 4.10.1998 do zaplacení zamítl; současně rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně 6.375,- Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení 1.075,- Kč, vše k rukám advokáta. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně v tom, že výpověď z pracovního poměru je neplatným právním úkonem, neboť v rozporu s ustanovením § 44 odst.2 zák. práce neobsahuje vůbec žádný

výpovědní důvod, a že žalobce má podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce nárok na náhradu mzdy. Na rozdíl od soudu prvního stupně však dovodil, že rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku žalobce je podle ustanovení § 17 odst.1 a 2 zákona č. 1/1992 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) první kalendářní čtvrtletí roku 1998 (tj. měsíce leden až březen 1998); na tomto závěru nic nemění to, že žalobce požádal žalovaného o další zaměstnávání již dne 18.3.1998, neboť do 30.4.1998, kdy měl pracovní poměr skončit na základě neplatné výpovědi, měl žalobce nárok na mzdu a ta mu také (i když bez prémie) byla vyplacena. Žalobci proto náleží náhrada mzdy podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce od 1.5.1998, a to ve výši průměrného výdělku, který za rozhodné období činí 147.541,- Kč měsíčně. Rozhodnutí o nepřipuštění žalobcem navržené změny žaloby odvolací soud zdůvodnil tím, že žaloba, o níž rozhodoval soud prvního stupně, "pokrývá dobu šesti měsíců, za kterou nelze náhradu krátit, zatímco rozšířený návrh pokrývá již dobu, kde je možné náhradu krátit dle § 61 odst.2 zák. práce, to vše za stavu, kdy to již žalovaný ve svém odvolání navrhuje". Připuštění navržené změny žaloby brání též to, že ani soud prvního stupně obdobnou změnu žaloby nepřipustil a že nelze "tutéž změnu uplatňovat znovu, ledaže by se změnily předpoklady, za nichž soud o změně původně rozhodoval, což se nestalo".

Městský soud v Praze poté rozsudkem ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 doplnil svůj rozsudek ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 tak, že rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku o náhradě mzdy mění "i tak, že se žaloba zamítá i co do částky 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení". Své rozhodnutí odvolací soud zdůvodnil tím, že v rozsudku ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 nebylo rozhodnuto "o částce 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení" a že uvedený nedostatek "zhojil tímto doplňujícím rozsudkem dle § 211 a § 166 o.s.ř., který vyhlásil veřejně dne 5.4.2000, aniž by předvolával sporné strany, neboť při takovém veřejném vyhlášení jde o jednání, kde nedochází k ničemu jinému, než k vyhlášení rozsudku, takže práva účastníků tu nejsou nijak zkrácena". Ve věci samé pak dovodil, že částka 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení žalobci nenáleží z důvodů, které již byly vyloženy v doplňovaném rozsudku.

Proti rozsudku soudu prvního stupně ve výroku, kterým byla žaloba na náhradu mzdy s příslušenstvím zamítnuta, a ve výroku o náhradě nákladů řízení, proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 ve výroku, kterým nebyla připuštěna změna žaloby, ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby o náhradu mzdy, a ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně o náhradě mzdy změněn, a proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 podal žalobce dovolání. Namítá v první řadě, že soud prvního stupně nepřipuštěním změny žaloby "porušil" ustanovení § 95 o.s.ř. a neuvedl ani důvody, které ho k tomu vedly. Odvolací soud pak rovněž změnu žaloby nepřipustil, i když výsledky dosavadního řízení mohly být podkladem rovněž pro řízení o změněné žalobě. Odvolací soud zdůvodnil své rozhodnutí o nepřipuštění změny žaloby možností krátit náhradu mzdy postupem podle ustanovení § 61 odst.2 zák. práce, ačkoliv o to žalovaný nepožádal, a aniž by přihlížel k tomu, zda žalobce byl mezitím jinde zaměstnán, jakou práci tam konal, jakého výdělku dosáhl nebo z jakého důvodu se do práce nezapojil. Podle názoru žalobce soudy obou stupňů vycházely z nesprávného právního názoru při určení výše náhrady mzdy. Soud prvního stupně chybně považoval za předchozí kalendářní čtvrtletí měsíce listopad 1997, prosinec 1997 a leden 1998 a odvolací soud měsíce leden až březen 1998. Odvolací soud nevezal náležitě v úvahu, že podle ustanovení § 61 zák. práce přísluší zaměstnanci náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku ode dne, kdy oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání. Vzhledem k tomu, že žalobce oznámil žalovanému, že trvá na dalším zaměstnávání, dne 18.3.1998, příslušela mu náhrada mzdy již od tohoto dne; rozhodným obdobím pro její určení jsou pak měsíce říjen až prosinec 1997. Žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudky soudů obou stupňů v napadených výroci zrušil a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že dovolání žalobce směřuje proti rozhodnutím soudů vydaným v době do 31.12.2000, Nejvyšší soud ČR věc projednal a rozhodl podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2000 - dále jen "o.s.ř." (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Nejvyšší soud České republiky rozhoduje v občanském soudním řízení o mimořádném opravném prostředku - dovolání - proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu (srov. § 236 odst. 1 o.s.ř.).

Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 17.9.1999 č.j. 8 C 94/98-27 v této věci není rozhodnutím odvolacího soudu; jde o rozhodnutí soudu prvního stupně a již z tohoto důvodu je jeho přezkum dovolacím soudem vyloučen; občanský soudní řád proto ani neupravuje funkční příslušnost soudu pro projednání dovolání podaného proti takovému rozhodnutí soudu prvního stupně (srov. § 10a o.s.ř.).

Nedostatek funkční příslušnosti je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení; Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) proto řízení o dovolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 17.9.1999 č.j. 8 C 94/98-27 zastavil (§ 104 odst. 1 o.s.ř.).

Nejvyšší soud ČR se dále zabýval dovoláním žalobce proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 a dospěl k závěru, že tento mimořádný opravný prostředek není přípustný, směřuje-li proti výroku, kterým nebyla připuštěna změna žaloby, a proti výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby o náhradu mzdy.

Z ustanovení § 211 a § 167 odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu, jímž nebyla připuštěna změna žaloby, má z pohledu formy rozhodnutí povahu usnesení, které se týká vedení řízení, a že tuto povahu neztrácí ani v případě, jestliže je přičleněno k rozhodnutí o věci samé, u něhož je stanovena forma rozsudku. Dovolací soud proto zkoumal přípustnost dovolání proti výroku rozsudku odvolacího soudu, kterým nebyla připuštěna změna žaloby, z hledisek zákonných ustanovení, která stanoví podmínky přípustnosti dovolání proti usnesení odvolacího soudu.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkou rozsudků, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není), jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř.

Podle ustanovení § 238a odst. 1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo

a) změněno usnesení soudu prvního stupně; to neplatí, jde-li o usnesení o nákladech řízení, o příslušnosti, o předběžném opatření, o přerušení řízení, o pořádkové pokutě, o znalečném, o tlumočném, o soudním poplatku, o osvobození od soudních poplatků, o ustanovení zástupce účastníku nebo jeho odvolání, o nepřipuštění zastoupení, o odměně notáře za prováděné úkony soudního komisaře a jeho hotových výdajích, o odměně správce dědictví a jeho hotových výdajích,

- b) rozhodnuto tak, že se zpětvzetí návrhu nepřipouští, nebo tak, že se zpětvzetí návrhu připouští, rozhodnutí soudu prvního stupně zrušuje a řízení zastavuje (§ 208 o.s.ř.); to neplatí o věcech, v nichž bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč,
- c) rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno, popřípadě věc byla postoupena orgánu, do jehož pravomoci náleží,
- d) odvolacím soudem potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, jímž bylo řízení zastaveno pro nedostatek pravomoci soudu,
- e) odvolání odmítnuto,
- f) odvolací řízení zastaveno.

Dovolání je též přípustné proti usnesení odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst. 1 o.s.ř.), nebo nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (§ 239 odst. 2 o.s.ř.).

V posuzovaném případě není dovolání proti tomuto usnesení z hledisek uvedených ustanovení přípustné již z toho důvodu, že se nejen nejedná o potvrzující usnesení odvolacího soudu, ale ani o usnesení odvolacího soudu ve věci samé. Z uvedeného vyplývá, že usnesení soudu o nepřipustění změny žaloby není způsobilým předmětem dovolání, neboť zákon v ustanoveních § 238a a § 239 o.s.ř. proti takovému rozhodnutí dovolání nepřipouští.

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou kromě výše citovaného ustanovení § 237 o.s.ř. obsaženy v ustanovení § 238 a § 239 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé [§ 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.]. Dovolání je přípustné také proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.]. Dovolání je rovněž přípustné proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst. 1 o.s.ř.). Nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (§ 239 odst. 2 o.s.ř.).

Dovolání žalobce směřující proti výroku rozsudku odvolacího soudu, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby o náhradu mzdy, není z hledisek ustanovení § 238 a § 239 o.s.ř. přípustné, neboť není splněn žádný z předpokladů přípustnosti uvedených v těchto ustanoveních.

Vzhledem k tomu, že dovolatel netvrdí a ani z obsahu spisu nevyplývá, že by rozsudek odvolacího

soudu ve výroku, kterým nebyla připuštěna změna žaloby, a ve výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby o náhradu mzdy, byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř., Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobce proti těmto rozhodnutím podle ustanovení § 243b odst. 4 věty první a § 218 odst. 1 písm. c) o.s.ř. odmítl.

K námitkám dovolatele, podle jehož názoru odvolací soud nepřipuštěním jím navržené změny žaloby porušil ustanovení § 95 o.s.ř., lze dodat, že rozhodnutí soudu o nepřipuštění žaloby neznamena, že by žalobce nemohl nárok, který uplatňoval nepřipuštěnou změnou žaloby, uplatnit u soudu podáním samostatné žaloby.

Po zjištění, že dovolání žalobce proti výroku rozsudku odvolacího soudu ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně o náhradě mzdy změněn, je přípustné podle ustanovení § 238 odst.1 písm.a) o.s.ř., dospěl Nejvyšší soud ČR k závěru, že dovolání není v tomto směru opodstatněné.

Nárok žalobce na náhradu mzdy je třeba i v současné době posuzovat - s ohledem na dobu vzniku tohoto nároku - podle zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [88/1968](#) Sb., č. [153/1969](#) Sb., č. [100/1970](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., č. [72/1982](#) Sb., č. [111/1984](#) Sb., č. [22/1985](#) Sb., č. [52/1987](#) Sb., č. [98/1987](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. [3/1991](#) Sb., č. [297/1991](#) Sb., č. [231/1992](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [590/1992](#) Sb., č. [37/1993](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [287/1995](#) Sb. a č. [138/1996](#) Sb., tedy podle zákoníku práce ve znění účinném do 30.9.1999 (dále jen "zák. práce").

Nároky účastníků z neplatného rozvázání pracovního poměru se řídí ustanoveními § 61 až § 64 zák. práce (srov. nadpis nad těmito ustanoveními). Ustanovení § 61 až § 64 zák. práce upravují - jak vyplývá z jejich znění - práva a povinnosti účastníků pracovního poměru v období, v němž jsou jejich vztahy sporné v důsledku rozvázání pracovního poměru, které učinil jeden účastník pracovního poměru a jehož platnost druhý účastník neuznává, a v němž panuje nejistota, zda pracovní poměr účastníků skutečně skončil (podle učiněného rozvázání pracovního poměru) nebo zda bude (může) pokračovat.

Dal-li zaměstnavatel zaměstnanci výpověď z pracovního poměru, jejíž platnost zaměstnanec neuznává, řídí se pracovněprávní vztahy účastníků až do uplynutí výpovědní doby podle této výpovědi pracovní smlouvou a příslušnými pracovněprávními předpisy. Až do uplynutí výpovědní doby totiž pracovní poměr účastníků nepochybně trval a zaměstnanec má nárok na mzdu za vykonanou práci, popřípadě nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 130 odst.1 zák. práce, kdyby mu zaměstnavatel ve výkonu práce bezdůvodně bránil nebo kdyby nemohl práci konat pro jiné překážky na straně zaměstnavatele. Nejistota, zda pracovní poměr účastníků podle výpovědi z pracovního poměru skutečně skončil nebo zda bude (může) pokračovat, tu nastává až po uplynutí výpovědní doby; teprve až v tomto období se nároky účastníků mohou řídit ustanoveními upravujícími nároky z neplatného rozvázání pracovního poměru.

Na uvedeném závěru nic nemění to, že podle ustanovení § 61 odst.1 věty druhé zák. práce přísluší zaměstnanci při neplatném rozvázání pracovního poměru náhrada mzdy ve výši průměrného výdělků ode dne, kdy oznámil, že trvá na dalším zaměstnávání. Tato úprava se plně prosadí jen tehdy, jestliže zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, v době, kdy pracovní poměr

měl podle neplatné výpovědi z pracovního poměru skončit (tj. až po uplynutí výpovědní doby), a pro tento případ určuje den, od něž může být náhrada mzdy zaměstnanci nejdříve přiznána. Jestliže však zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, dříve, než uplynula výpovědní doba (jako tomu bylo v posuzovaném případě), je pro pracovněprávní vztahy účastníků rozhodující, že až do uplynutí výpovědní doby je trvání pracovněprávního vztahu nepochybné, že po tuto dobu má zaměstnanec - jak uvedeno výše - nárok na mzdu za vykonanou práci, popřípadě nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 130 odst.1 zák. práce, a že úprava uvedená v ustanoveních § 61 až 64 zák. práce se v tomto období nemůže uplatnit; nárok na náhradu mzdy při neplatném rozvázání pracovního poměru mu v tomto případě vzniká až dnem následujícím po uplynutí výpovědní doby.

Byla-li neplatnost rozvázání pracovního poměru určena pravomocným soudním rozhodnutím, a trvá-li pracovní poměr účastníků i nadále, je tím stav nejistoty ve vztazích účastníků pracovního poměru (spor o neplatnost rozvázání pracovního poměru a o jeho další trvání) odstraněn; jejich vztahy se proto po právní moci rozhodnutí řídí opět jen pracovní smlouvou a příslušnými pracovněprávními předpisy. Jestliže byl neplatně rozvázán pracovní poměr se zaměstnancem a pracovní poměr nadále trvá a jestliže zaměstnavatel po právní moci soudního rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru nepřiděluje v rozporu s ustanovením § 35 odst.1 písm.a) zák. práce zaměstnanci práci, má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 130 odst.1 zák. práce, popřípadě též na náhradu škody podle ustanovení § 187, § 205a a § 205b zák. práce (srov. též právní názor uvedený v Rozboru a zhodnocení rozhodování soudů o skončení pracovního poměru a o nárocích z toho vyplývajících, uveřejněném ve Sborníku stanovisek, závěrů, rozborů a zhodnocení soudní praxe, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu III na str. 147).

V posuzovaném případě bylo z hlediska skutkového stavu věci zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů dovolatel nenapadá), že žalovaný dal žalobci výpověď z pracovního poměru, která byla soudy určena jako neplatný právní úkon, dne 17.2.1998. Výpovědní doba podle této výpovědi měla uplynout (srov. § 45 zák. práce) dnem 30.4.1998. Protože až do 30.4.1998 pracovní poměr účastníků nepochybně trval a řídil se v této době pracovní smlouvou a příslušnými pracovněprávními předpisy, dospěl odvolací soud ke správnému právnímu názoru, že nárok na náhradu mzdy při neplatném rozvázání pracovního poměru žalobci vznikl podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce až ode dne 1.5.1998. Rozhodným obdobím pro určení průměrného výdělku žalobce za této situace pak bylo první kalendářní čtvrtletí roku 1998 (tj. měsíce leden až březen 1998).

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63 je ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně o náhradě mzdy změněn, z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl v tomto výroku poškozen vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst.1 o.s.ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalovaného podle ustanovení § 243b odst. 1 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ze dne ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 dospěl Nejvyšší soud ČR k závěru, že trpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst.1 písm.f) o.s.ř.

Podle ustanovení § 237 odst.1 písm.f) a § 241 odst.3 písm.a) o.s.ř. je dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu přípustné a důvodné, jestliže účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným

postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Odnětím možnosti jednat před soudem se ve smyslu ustanovení § 237 odst.1 písm.f) o.s.ř. rozumí postup soudu, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci procesních práv, která mu občanský soudní řád dává, například právo účastnit se jednání, činit přednesy, navrhnout důkazy apod. (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.4.1997 sp. zn. 2 Cdon 1420/96, uveřejněné pod č. 1 v časopise Soudní judikatura, roč. 1997). Podle ustálené judikatury soudů jde o vadu podle ustanovení § 237 odst.1 písm.f) o.s.ř. tehdy, jestliže soud rozhodl bez nařízení jednání, přestože podle zákona mělo být ve věci jednáno.

Rozsudkem ze dne ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 odvolací soud rozhodl - jak vyplývá z jeho odůvodnění - o doplnění svého rozsudku ze dne 1.3.2000 č.j. 54 Co 8/2000-63, neboť tímto rozsudkem nebylo rozhodnuto o části předmětu odvolacího řízení (o odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně v části, v níž bylo rozhodnuto o nároku žalobce na zaplacení částky 83.078,- Kč s 26% úrokem od 4.6.1998 do zaplacení).

Pro doplňující rozsudek platí obdobně ustanovení o rozsudku (srov. § 166 odst.2 větu první o.s.ř.); uvedené se uplatní i v případě, rozhoduje-li doplňujícím rozsudkem odvolací soud (§ 211 o.s.ř.).

K projednání odvolání nařídí předseda senátu odvolacího soudu jednání (§ 214 odst.1 o.s.ř.); jednání není třeba nařizovat jen v případech, uvedených v ustanovení § 214 odst.2 o.s.ř.

V posuzovaném případě odvolací soud rozhodl doplňujícím rozsudkem o části předmětu odvolacího řízení. Protože nešlo o žádný z případů, v nichž není třeba nařizovat k projednání odvolání jednání, a protože pro doplňující rozsudek platí obdobně ustanovení o rozsudku, mělo být i ohledně části předmětu odvolacího řízení, o němž bylo odvolacím soudem rozhodnuto rozsudkem ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71, nařízeno jednání. Vzhledem k tomu, že se tak - jak vyplývá z obsahu spisu a z odůvodnění tohoto rozsudku - nestalo, znemožnil tím odvolací soud účastníkům řízení ve vztahu k nároku tímto rozsudkem rozhodnutému realizaci procesních práv, která jim občanský soudní řád dává. Dovolací soud k této vadě ve smyslu ustanovení § 242 odst.3 věty druhé o.s.ř. přihlédl, i když nebyla v dovolání uplatněna.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu ze dne 5.4.2000 č.j. 54 Co 8/2000-71 není správný, neboť je postižen vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst.1 písm.f) o.s.ř. Nejvyšší soud České republiky proto tento rozsudek podle ustanovení § 243b odst. 1 části věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc v tomto rozsahu podle ustanovení § 243b odst.2 věty první o.s.ř. vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní poměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Převedení zaměstnance na jinou práci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Plat](#)
- [Doručování](#)
- [Pracovní smlouva](#)
- [Bezpečnost a ochrana zdraví při práci](#)